

"OXFORD DICTIONARY OF IDIOMS" ADLI SÖZLÜKTEKİ "...**By: Necmi AKYALÇIN**As of: Jan 10, 2023 4:18:15 PM
4,235 words - 45 matches - 22 sources

Similarity Index

11%

Mode: Similarity Report ▼

paper text:**"OXFORD DICTIONARY OF IDIOMS"****ADLI SÖZLÜKTEKİ "T" HARFİNİN ALTINDA BULUNAN DEYİMLER ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME Necmi AKYALÇIN** 14**Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye, e-mail: nakyalcin@gmail.com Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0001-7461-7773>** 2

ÖZET Söz varlığı, dilin sahip olduğu hemen hemen tüm öğeleri kapsayan geniş bir kavramdır.

Deyimler, atasözleri , ikilemler, **kalıp sözler vb** . gibi birçok **söz** 22

öbeği söz varlığı kavramının içerisinde değerlendirilmektedir. Deyimler, sayıları ve kapsadıkları geniş anlamlar bakımından

söz varlığı içerisinde önemli bir yere sahiptir . Ancak **bu** 8

sayı her dilde aynı değildir. Geniş bir coğrafyada konuşulan ve konuşur sayısı fazla olan dillerin söz varlığında daha çok deyim ile karşılaşmaktadır. Bu dillerde deyimler için ayrı bir sözlük hazırlanmış, bu sayede değerleri ortaya konmuştur. İngilizce de böylesi büyük dillerden birisidir. Çalışmanın evrenini oluşturan "Oxford Dictionary of Idioms"

adlı sözlük de **İngilizce için hazırlanmış** önemli **bir deyimler sözlüğüdür** 6

. Fakat yapılan incelemeler sonucunda adı geçen sözlüğün kapağında her ne kadar "dictionary of idioms" yani "deyimler sözlüğü" yazsa da, sözlük çalışmada da yer verilen deyim tanımları doğrultusunda incelendiğinde deyim olmayan veya deyim olamayacak türden yapıların da sözlükte deyim olarak kabul edildiği görülmüştür.

Bu bağlamda çalışmanın evrenini 2

“Oxford Dictionary of Idioms”

adlı deyimler sözlüğü, konusunu ise bu

3

sözlüğün “t” harfinin altındaki deyim olduğu veya olabileceği düşünülen madde başları oluşturmaktadır. Sözlüğün

a, b, c, d, e, f, g, h, ı , i, j, k, l, m, n, o, p ve r

4

harfleri altındaki madde başları daha önceki çalışmalarda; “s” harfi altındaki madde başları ise aynı sempozyumdaki bir başka bildiride incelenmiş ve sayısal verileriyle ortaya konmuştur. Dolayısıyla, bu çalışma da diğerleri gibi bir devam çalışması niteliğindedir. Çalışmada, daha önce yazılmış makalelerdeki düşünce ve yaklaşımlarla “t” harfinin altındaki madde başları tarama yöntemi kullanılarak taranmış ve diğer çalışmalarda olduğu gibi deyim olabileceği düşünülen yapılar sayısal verileriyle birlikte ortaya konmuştur. Bu çalışmayla birlikte söz varlığı çalışmalarına bir katkı sunmak ve konuyla ilgili bir farkındalık yaratmak amaçlanmaktadır. Anahtar sözcükler: Deyimler, Oxford Dictionary of Idioms, XIII. “

AN ASSESSMENT ON IDIOMS UNDER THE “T” LETTER IN THE

18

DICTIONARY “OXFORD DICTIONARY OF IDIOMS” ABSTRACT Vocabulary

is a broad concept that covers almost all the elements of the

17

language. Idioms, proverbs, reduplication, pattern words, etc. Many phrases such as vocabulary are evaluated within the concept of vocabulary.

Idioms have an important place in vocabulary in terms of

6

their number and broad meanings. However, this number is not the same in all languages. More idioms are encountered in the vocabulary of languages that are spoken in a wide geography and have a large number of speakers. A separate dictionary has been prepared for idioms in these languages, so their values have been revealed.

English is one of such great languages. The dictionary named “Oxford Dictionary of Idioms”, which

3

constitutes

the universe of the study, is

1

an important

dictionary of idioms prepared for English . However, as a result of the

2

examinations made, although "dictionary of idioms" is written on the cover of the said dictionary, when the dictionary is examined in line with the definitions of idioms included

in the study, it is seen that the structures that are

16

not idioms or cannot be idioms are also accepted as idioms in the dictionary.

In this context, the universe of the study is the dictionary of idioms named

7

"Oxford Dictionary of Idioms",

and the subject of this dictionary is the headlines that

1

are or are thought to be the idioms under the letter "t". The headings

of the dictionary under the letters a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m

1

, n, o, p and r in previous studies; Headings under the letter "s" were examined in another paper in the same symposium and presented with numerical data. Therefore, this study is a follow-up study like the others. In the study, the headlines under the letter "t" were scanned with the thoughts and approaches in the previously written articles using the scanning method, and

the structures that were thought to be idioms were revealed together with their numerical data

2

, as in other studies.

With this study, it is aimed to contribute to the vocabulary studies and to

13

create an awareness on the subject. Key words: Idioms, Oxford Dictionary of Idioms, XIII. Giriş: Dünya üzerinde konuşuru ve yazarı olan dillerin hepsi kendi söz varlığına sahiptir. Uzun yıllar sonucunda belli yaşanmışlıklarla (savaş, göç, ticaret vb.) kendi söz varlıklarını oluşturmuşlardır. Zenginliği ve anlamsal boyutu dilden dile değişse de

söz varlığı bir dilin en büyük hazinesidir. Bu

19

durumu; yapılmış belli başlı söz varlığı tanımlarıyla desteklemek gerekirse şu tanımlar örnek verilebilir: “Bir dilin gelişmişliğini, zenginliğini gösteren bu ölçüte dayanılarak yazıtların dili gözden geçirilecek olursa, elimizdeki ürünlerin kısıtlı konularda yazılmış ve taşla hakkedilmiş olmalarına karşın soyut kavramlardaki zenginliği yine de yansıtabildiği görülür. Orhun yazıtlarında söz varlığının aşağı yukarı 900 sözcük dolayındaki bölümü yer almış olmakla birlikte, yalnızca halk içindeki huzursuzluk ve karışıklığı anlatan dört ayrı sözcük geçer: bulgak, bulganç, tarkanç, ve kamşag. Aldatıcı, sahtekâr, hilekâr anlamına gelen üç ayrı sözcük vardır: tebliğ, kürlüg ve armakçı.” (

Aksan, 2017, s. 33-34

11

) “Sözvarlığı, sadece bir dilde birtakım seslerin bir araya gelmesiyle kurulmuş simgeler, kodlar ya da dilbilimdeki terimiyle göstergeler olarak değil, aynı zamanda o dili konuşan toplumun kavramlar dünyası, maddi ve manevi kültürün yaratıcısı, dünya görüşünün bir kesiti olarak düşünülmelidir. Örneğin toplum yaşamında aile ilişkilerinin sıkı olduğu Türk dünyasında bu ilişkiler kavramlaştırılmakta, elti, görümce, baldız, yenge gibi ayrı kavramlar belirlenmiş buna karşılık Hint-Avrupa dil ailesinin Roman ve Germen kollarının her birinde bu kavramların tümü tek bir sözcükle anlatım bulmaktadır.” (

Aksan, 2015, s. 15

11

) “Bir dildeki sözlerin bütünü, söz hazinesi, söz dağarcığı, sözcük hazinesi, kelime hazinesi, kelime kadrosu, vokabüler.” (

TDK: Türk Dil Kurumu, <https://sozluk.gov.tr> ,Erişim Tarihi: 12

5

Ekim 2022.) Söz varlığı, yukarıdaki tanımlardan da anlaşılacağı üzere; bir dilin sözcük dağarcığından oluşur. Deyimler de tıpkı atasözleri, ikilemeler, kalıp sözler gibi söz varlığının içerisinde yer alır. Deyimler anlamsal zenginliği ve söz varlığı içerisinde sayıca fazla olması sebebiyle önemli söz varlığı öğelerinden biridir. Önceki çalışmalarda olduğu gibi bu çalışmada da şu deyim tanımlarına yer verilmiştir: “Deyimler, düşünce, kavram, nesne ve kişilerin durumlarını, özelliklerini yansıtmak için kullanılan ve gerçek anlamının dışına çıkmış özel anlam/anlatım boyutuyla kalıplaşmış söz öbekleridir.” (

Akyalçın, 2012, s. 10

11

) “Bir kavramı, bir durumu, ya çekici bir anlatımla ya da özel bir yapı içinde belirten ve çoğunun gerçek anlamlarından ayrı bir anlamı bulunan kalıplaşmış sözcük topluluğu ya da tümce.” (Aksoy, 2020, s. 50) “deyim (Alın. Ausdruck, &densart; Fr. locution;

İng. locution, idiom; Osm. tabir): Gerçek anlamından farklı bir anlam taşıyan ve çekici bir anlatım özelliğine sahip olan kelime öbeği: Abayı yakmak, aşağıdan almak, bağrına taş basmak, buluttan nem kapmak, çileden çıkmak, dalga geçmek, el ele vermek, karşı gelmek, mercimeği fırına vermek, nalları dikmek, saman altından su yürütmek, üç buçuk atmak, yasak savmak, yüzgöz olmak, zılgıt vermek vb." (Kormaz, 1992, s. 43) "Genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, kendine özgü bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği, tabir: "Bu deyim seni korkutmasın. Çünkü fazlasıyla basit bir şeyden bahsediyorum." - İhsan Oktay Anar" (

TDK: Türk Dil Kurumu, <https://sozluk.gov.tr>, Erişim Tarihi: 12

5

Ekim 2022.) Türkçe deyim konusunda oldukça zengin bir dildir (örn.: İpe un sermek, kulp takmak, küplere binmek vb.). Bu nedenle Türkçe

için hazırlanmış birçok deyimler sözlüğü vardır. Ancak deyimler

1

sadece Türk diline özgü söz öbekleri değildir. Aynı Türkçe için hazırlanmış deyimler sözlükleri gibi dünya üzerindeki konuşuru ve yazarı fazla olan dillerde de deyim sözlükleri hazırlandığı görülmektedir. Dünya üzerinde konuşuru fazla dillerden biri olan İngilizce de bu diller arasındadır. Longman da adı geçen sözlüğe çok yakın bir dönemde hazırladığı

deyimler sözlüğünde şöyle bir deyim tanımı **yapmıştır** : "An idioms is a groups of whose meaning as a group is different from the meanin those words would have if you considered each one separately." (**Longman, 2002, s. V**) (Çeviri: **Deyimler, bir grup olarak anlamı, her birini ayrı ayrı ele alırsanız, bu kelimelerin sahip olacağı anlamdan farklı olan gruplardır**

1

.) İngilizce için hazırlanmış deyimler sözlüklerinden biri de Oxfor Üniversitesi tarafından hazırlanan ve çalışmanın da evrenini oluşturan "Oxford Dictionary of Idioms"

adlı deyimler sözlüğüdür . Ancak **bu**

2

sözlükte "deyimler sözlüğü" olmasına rağmen ele alınan deyim tanımları doğrultusunda deyim olarak değerlendirilemeyecek söz öbekleri ile karşılaşmıştır. Bu bağlamda sözlük incelenmiş ve sözlükte deyim olarak değerlendirilebilecek söz öbekleri saptanmıştır. İncelemeler sonucunda

deyim olarak değerlendirilebilecek söz öbekleri şunlardır: -T- **1** . Pick **up the**

2

tab: Çıkıntıyı ödemek. (s. 285) - Bir şey için ödeme yapmak. 2. Lay someyhing on the table: Masaya bir şeyler koymak. (s. 285) - 1. Bir şeyi bilin ki özgürce ve mantıklı bir şekilde tartışılabilirsin., 2. Bir şeyi süresiz olarak ertelemek. 3. Under the table: Masanın altında. (s. 285) - Bilincini kaybedecek kadar sarhoş. 4. Come down to brass tacks: Pirinç raptiyelere gelmek. (s. 285) - Temel gerçekleri veya pratik detayları düşünmeye başlamak; eldeki asıl meseleye ulaşmak. (s. 36) 5. A piece of old tackie: Bir parça

eski yapışkan. (s. 285) - Kolay bir iş. 6. Chase your (own) tail: (Kendi) Kuyruğunu kovalamak. (s. 286) - Nafile bir şey yapmaya devam etmek. 7. The tail wags the dog: Kuyruk köpek sallamak. (s. 285) - Daha az önemli veya iştirak faktörü veya şey bir duruma hakim olmak; olağan roller tersine çevrilmek. 8. With your tail between your legs: Kuyruğunuz bacaklarınızın arasında olmak. (s. 285) - Bir dejeksiyon veya aşağılanma durumu. 9. With your tail up: Kuyruğu yukarıda. (s. 285) - Kendinden emin veya neşeli bir ruh halinde. 10. Take the biscuit (or bun or cake): Bisküviyi almak. (s. 286) - En dikkat çekici olmak. 11. Take someone to the cleaners: Birini temizlikçiye götürmek. (s. 286) - 1. Birinin

tüm parasını veya mal varlığını **dürüst olmayan veya** adil olmayan **bir şekilde almak., 2** . Birini **ezici bir** yenilgiye uğratmak. (s. 55

6

) 12. Take up the gauntlet: Eldiveni eline almak. (s. 286) - Bir meydan okumayı bildirmek (veya kabul etmek). (s. 121) 13. Talk the hind leg off a donkey: Bir eşeğin arka ayağını konuşmak. (s. 286) - Sürekli konuşmak. 14. Talk through your hat: Şapkanın içinden konuşmak. (s. 286) - Aptalca, çılginca veya cahilce konuşmak. 15. A tall poppy: Uzun bir gelincik. (s. 286) - Ayrıcalıklı veya seçkin kişi. 16. It takes two to tango: Tango için iki kişi gerekir. (s. 287) - Bir duruma veya tartışmaya dahil olan her iki taraf da bundan eşit derecede sorumludur. 17. Tar people with the same brush: İnsanları aynı fırçayla katranlamak. (s. 287) - Belirtilen kişilerin aynı hatalara sahip olduğunu düşünmek. 18. Catch a Tartar: Bir Tatar yakalamak. (s. 287) - Kontrol edilemeyen veya kurtulamayan bir kişiyle karşılaşın veya onu yakalayın; beklenmedik bir şekilde sizden daha üstün olan biriyle tanışın. (s. 48) 19.

A bad (or bitter or nasty) taste in the (or someone's) mouth

12

: Ağızda kötü bir tat bırakmak. (s. 287) - Bir deneyimin ardından güçlü bir sıkıntı ya da tiksinti duygusu. 20. A

taste of your own medicine: Kendi ilacından **bir tat** . (s. 287) - **Başkalarına yaptığınız** aynı **kötü** muamele. (s. 186

5

) 21. Taste blood: Kanın tadına bakmak. (s. 287) - Daha fazla çabayı teşvik eden erken bir başarı elde etmek. (s. 29) 22.

A whole team and the dog under the wagon

10

: Tüm ekip ve vagonun altındaki köpek. (s. 287) - Üstün yetenekli bir kişi; olağanüstü yetenekli veya becerikli kişi. 23. Shed crocodile tears: Timsah gözyaşı dökmek. (s. 288) - Samimiysiz bir keder görüntüsü sergilemek. (s. 65) 24. Tear someone off a strip (or tear a strip off someone): Birini şeritten ayırmak. (s. 288) - Birini öfkeyle azarlamak. 25. Teeter on the brink (or edge): Eşiğinde (veya kenarda) sallanmak. (s. 288) - Zor veya tehlikeli bir duruma çok yakın olmak. 26. Cast something in someone's teeth: Birinin dişlerine bir şey fırlatmak. (s. 288) - Bir kişinin önceki eylemini veya ifadesini meydan okurcasına reddetmek veya sitem ederek atıfta bulunmak. (s. 47) 27.

Set someone's teeth on edge

2

: Birinin dişlerini germek. (s. 288) -

Birinin yoğun bir rahatsızlık veya tahriş hissetmesine neden olmak

2

. 28. Sow dragon's teeth: Ejderhanın dişlerini ekmek. (s. 288) - Sorunu önlemeyi amaçlayan, ancak gerçekte soruna neden olan eylemi gerçekleştirmek. (s. 85) 29. Tell someone where to get off (or where they get off): Birine nerede ineceğini (veya nerede ineceklerini) söylemek. (s. 288) - Birini öfkeyle azarlamak. 30. A tempest in teapot: Çaydanlıkta bir fırtına. (s. 288) - Önemsiz bir konu hakkında büyük heyecan veya öfke. (s. 278) 31. On tenterhooks: Diken üstünde (olmak). (s. 288) - Gelecekteki bir olayla ilgili belirsizlik nedeniyle bir gerilim veya ajitasyon durumunda (olmak). 32. Test the water: Suyu test etmek. (s. 289) - Daha fazla işlem yapmadan önce insanların duygularını veya fikirlerini yargılamak. 33. Give someone a thick ear: Birine kalın kulak vermek. (s. 289) - Birini, özellikle kulağına bir darbe ile cezalandırmak. (veya hırpalamak). 34. On thin ice: İnce buzun üstünde. (s. 290) - Tehlikeli

veya riskli bir durumda. (s. 152) 35. The thin end of the

3

wedge: Çivinin ince ucu. (s. 290) - Kendi başına çok az önemi olan ancak daha ciddi gelişmelere yol açması muhtemel olan bir eylem veya prosedür. 36. Think on your feet: Ayaklarınız üzerinde düşünmek. (s. 290) - Olaylara hızlı ve etkili bir şekilde tepki vermek. 37. Think the World of: Dünyayı düşünmek. (s. 290) - Bir şeye çok yüksek bir saygı duymak. (s. 319) 38. Put on your thinking cap: Düşünme başlığını takmak. (s. 290) - Bir sorun üzerinde meditasyon yapmak. 39. A doubting Thomas: Şüpheli bir Tomas. (s. 290) - Kesin bir kanıt olmadan bir şeye inanmayı reddeden kişi; bir şüpheci. 40. No rose without a thorn: Dikensiz gül olmaz. (s. 290) - Görünüşte arzu edilen her durumun, kendi payına düşen sıkıntıları veya güçlükleri vardır. (s. 247) 41. A thorn in someone's side (or flesh): Birinin yanında bir diken. (s. 290) - Sürekli bir sıkıntı veya sorun kaynağı. 42. On thorns: Diken üzerinde (olmak). (s. 291) - Özellikle tespit edilme korkusuyla sürekli huzursuzluk. 43. Hang by a thread: Bir iplik ile asmak. (s. 291) - Son derece istikrarsız bir durumda olmak. 44. Cut your own throat: Kendi boğazını kesmek. (s. 291) - Eylemlerinizi kendi çöküşünüzü gerçekleştirmek. 45. Force (or ram or shove) something down someone's throat: Birinin boğazına bir şeyi zorla sokmak. (s. 291) - Fikirleri veya materyalleri tekrar tekrar öne sürerek kişinin dikkatini çekmeye zorlamak. 46. Stick in your throat (gullet): Boğazına yapışmak. (s. 291) - Kabullenmesi zor veya imkansız; devam eden bir sıkıntı kaynağı olmak. 47. Throw cold water on: Üzerine soğuk su dökmek. (s. 291) - Bir plan veya öneri hakkında cesaret kırıcı veya olumsuz olmak. (s. 59) 48. Throw the baby out with bathwater: Bebeği banyo suyuyla birlikte dışarı atmak. (s. 291) - Gereksiz veya

istenmeyen diğer şeylerle birlikte değerli bir şeyi de atmak. (s. 12) 49. Throw down the

15

gauntlet: Eldiveni yere atmak. (s. 291) - Bir meydan okuma yayınlamak (veya kabul etmek). (s. 121) 50. Throw dust in someone's eyes: Birinin gözüne toz atmak. (s. 291) - Yanlış beyanda bulunarak veya dikkati bir noktadan başka yöne çekerek birini yanıltmak. 51. Throw your hand in: Elini içeri atmak. (s. 291) - Pes etmek; bir yarışmadan çekilmek 52. Throw in the towel (sponge): Havlu atmak. (s. 291) - Bir mücadeleyi terk etmek; yenilgiyi kabul etmek. 53. Throw stone: Taş atmak. (s. 291) - Birini

veya bir şeyi eleştirmek. 54. Throw someone to the dogs: Birini köpeklere atmak. (s. 291) - Birini değersizmiş gibi atmak. (s. 82) 55. Throw someone to the wolves: Birini kurtlara atmak. (s. 291) - Birine yardım etmeye veya onu savunmaya çalışmadan kabaca davranılmasına veya eleştirilmesine izin vermek. (s. 316) 56. Throw your weight behind someone: Ağırlığını birinin arkasına vermek. (s. 291) - Birini desteklemek için etkinizi kullanmak. 57. Be all fingers and thumbs: Tüm parmaklar ve başparmaklar olmak. (s. 291) - Eylemlerinizi beceriksiz veya garip olmak. (s. 106) 58. Thumb your nose at: Burnunu kıvrırmak. (s. 292) - Küçümsemeyi göstermek veya aşağılamak. 59. Under someone's thumbs: Birinin parmakları altında olmak. (s. 292) - Tamamen birinin etkisi veya kontrolü altında (olmak.) 60. Steal someone's thunder: Birinin gök gürültüsünü çalmak. (s. 292) - Başkasının etkileme girişimini önleyerek kendinize övgü kazanmak. (s. 275) 61. Be tickets: Bilet olmak. (s. 292) - Bitmek. 62. Have tickets on yourself: Kendinize bilet almak. (s. 292) - Aşırı kibirli olmak veya kendinizle gurur duymak. 63. Punch your ticket: Biletini yumruklamak. (s. 292) - İş yerinde terfiye yol açması muhtemel olan belirli görevleri kasıtlı olarak üstlenmek. 64. Write your (own) ticket: (Kendi) biletini yazmak. (s. 292) - Kendi şartlarınızı dikte etmek. 65. Go (or swim) with (or against) the tide: Akıntıyla yüzmek. (s. 292) - Hakim görüş veya eğilime göre (veya aleyhine) hareket etmek. 66. Tighten your belt: Kemerini sıkmak. - Harcamamak; daha tutumlu yaşamak. (s. 21) 67. A tiger in your tank: Tankınızdaki bir kaplan. (s. 292) - Enerji, ruh veya animasyon. 68. Have a tiger by the tail: Kuyruğunda bir kaplan olmak. (s. 292) - Beklenmedik şekilde zor olan ancak kolayca veya güvenli bir şekilde terk edilemeyecek bir eylem planına girmiş olmak. 69. Tie the knot: İlmek atmak. (s. 292) - Evlenmek. (s. 164) 70. Tie one on: Birini bağlamak. (s. 292) - Sarhoş olmak. 71. Tighten the screw: Vidayı sıkıştırmak. (s. 293) - Birine güçlü bir baskı uygulamak. (s. 254) 72. Tilt at windmills: Yel değirmenlerine saldırmak. (s. 293) - Hayali düşmanlara veya kötülöklere saldırmak. 73. Give someone the time of day: Birine günün saatini vermek. (s. 293) - Birine hoş bir şekilde kibar veya arkadaşça davranmak. 74. Little tin god: Küçük teneke tanrı. (s. 293) - Kendini beğenmiş kişi. (s. 125) 75. Put he tin lid on: Teneke kapağı takmak. (s. 293) - İşleri dayanılmaz hale getiren bir dizi eylemin veya olayın doruk noktası olmak. (s. 172) 76.

Not give (or care) a tinker's curse (or cuss or damn

9

): Bir tamirci laneti vememek. (s. 293) - Hiç umurunda olmamak. 77. Tip your hand (or mitt): Elini bahşış bırakmak. (s. 293) - İstmeden niyetinizi açığa vurmak. 78. The tip of an iceberg: Bir buzdağının ucu. (s. 294) -

Çok daha büyük bir durumun veya sorunun gizli kalan küçük algılanabilir kısmı. (s. 152

3

) 79. Tip (ot turn) the scales (or balance): Teraziyi eğmek. (s. 294) - (Bir durumun veya olayın) karar verme faktörü olmak; kritik farkı yaratmak. 80. Be toast: Tost olmak. (s. 294) - Bitmiş, feshedilmiş veya ölmüş olmak veya olması muhtemel. 81. Have someone on toast: Bir tost yapmasına izin vermek. (s. 294) - Biriyle dilediğiniz gibi ilgilenebilecek durumda olmak. 82. Dig in your toes: Ayak parmaklarını kazmak. (s. 294) - İnatla direnmek; teslim olmayı reddetmek. (s. 78) 83. Make someone's toes curl: Birinin ayak parmaklarını kıvrırmak. (s. 294) - Birinde zevk ya da tiksinti gibi aşırı bir tepki uyandırmak. 84. On Your toes: Ayak parmaklarında. (s. 294) - Sonunda her şey için hazır olmak. 85. A toe in the door: Kapıda bir parmak. (s. 294) - (Birincisi) nihayetinde istediğinizi elde etme şansı; daha fazla ilerlemenin mümkün olduğu bir konum. 86. Turn up your toes: Ayaklarını kaldırmak. (s. 294) - Ölmek. 87. Not be able to do something for toffee: Şekerleme için bir şey yapmamak. (s. 294) - Bir şey yapma konusunda tamamen yetersiz olmak. 88. Have a silver tongue: Gümüş bir dili olmak. (s. 295) - Güzel konuşmak ve ikna edici olmak. (s. 263) 89. (With) tongue in cheek: Yanaktaki dil (ile). (s. 295) - İronik veya samimiyetsiz konuşmak veya yazmak. 90. With forked tongue: Çatalı dil ile. (s. 295) - Gerçek dışı veya aldatıcı bir şekilde. (s. 115) 91. On top the world: Dünyanın zirvesinde (olmak). (s. 295) - Mutlu ve sevinçli olmak. 92. Carry a torch for: ... için meşaleyi yakmak. (s. 295) - (Özellikle

karşılıksız aşk hissetmek. 93. Toss your cookies: Kurabiyeleri fırlatmak. (s. 295) - Kusmak. 94. Touch wood: Dokunma ahşabı. (s. 295) - Kendinden emin bir sözün uğursuzluk getirmesini engellemek için söylenmiştir. (s. 317) 95. Throw in the towel: Havlu atmak. (s. 295) - Bir mücadeleyi terk etmek; yenilgiyi kabul etmek. (s. 291) 96. The wrong side of the tracks: Rayların yanlış tarafı. (s. 296) - Şehrin fakir veya daha az prestijli bir bölgesi. 97. Trail your coat: Ceketini izlemek. (s. 297) - Kasıtlı olarak bir tartışmayı veya kavgayı kışkırtmak. 98. Over the transom: Çapraz giriş üzerinde. (s. 297) - Önceden anlaşma yapılmadan teklif edilen veya gönderilen; istenmeyen 99. Tread (or step) on someone's toes: Birinin ayağına basmak. (s. 297) - Özellikle ayrıcalıklarına tecavüz ederek birini gücendirmek. 100. Tread on air: Havada yürümek. (s. 297) - Mutlu hissetmek. (s. 5) 101. Grow on trees: Ağaçlarda yetişmek. (s. 297) - Bol veya kolay elde edilebilir olmak. (s. 131) 102. Out of your tree: Ağacınızın dışında. (s. 297) - Tamamen aptal; deli. 103. Trim your sails: Yelkenleri düzeltmek. (s. 298) - Yeni koşullarınıza uygun değişiklikler yapmak. 104. Off your trolley: Arabayı kapatmak. (s. 298) - Delirmek. 105. Wear the trousers: Pantolon giymek. (s. 298) - Pantolon giyin: Bir evlilikte baskın partner veya bir evde baskın kişi olun. 106. Old trout: Eski alabalık. (s. 298) - Çekici olmayan veya huysuz yaşlı bir kadın. 107. Blow your own trumpet: Kendi trompetini üflemek. (s. 299) - Başarılarınız hakkında açıkça ve övünerek konuşmak. 108. Try your hand: Elini denemek. (s. 299) - Özellikle ilk denemede ne kadar becerikli olduğunu görmek. 109. Go down the tube (or tubes): Tüpten aşağı inmek. (s. 299) - Tamamen kaybolmak veya boşa harcanmak; tamamen başarısız. 110. Call the tune: Melodiyi aramak. (s. 299) - Bir şeyin nasıl yapılması gerektiğine karar verirken inisiyatifi ele almak; kontrol altında olmak. (s. 45) 111. Change your tune: Melodini değiştirmek. (s. 299) - Genellikle koşullardaki bir değişikliğe tepki olarak, çok farklı bir görüş ifade edin veya çok farklı bir şekilde davranın. (s. 50) 112.

Light at the end of the tunnel: Tünelin sonundaki ışık

4

(s. 299) - Uzun zamandır beklenen bir zorluk veya sıkıntı döneminin sona yaklaştığının bir göstergesi. (s. 173) 113. Turn a cat in pan: Bir kediyi tavada çevirmek. (s. 300) - Taraf değiştirmek; hain olmak. (s. 48) 114. Turn the corner: Köşeyi dönmek. (s. 300) - Kritik noktayı geçmek ve gelişmeye başlamak. 115. Turn your hand to: Elini değiştirmek. (s. 300) - Her zamanki mesleğinizden farklı bir faaliyette bulunmak. (s. 135) 116. Turn someone's head: Birinin kafasını döndürmek. (s. 300) - Birini kibirli yapmak. (s. 140) 117. Turn the other cheek: Diğer yanağını çevirmek. (s. 300) - Saldırıya uğradığınız veya hakarete uğradığınız zaman misilleme yapmaktan kaçınmak. 118. Turn turtle: Kaplumbağayı çevirmek. (s. 300) - Ters çevirmek. (s. 300) 119. Turn up your nose: Burnunu kaldırmak. (s. 300) - Bir şeye karşı hoşnutsuzluk veya hor görme. (s. 202) 120. A turn-up for the book: Kitap için dönüş. (s. 300) - Tamamen beklenmedik bir olay veya durum; bir sürpriz. 121. Turn turtle: Kaplumbağayı çevirmek. (s. 300) - Ters çevirmek. 122. In twinkling: Göz kırparak. (s. 300) - Anında; çok çabuk. 123. Twist someone's arm: Birinin kolunu bükmek. (s. 301) - Birini yapmakta isteksiz olduğu veya yapmak istemediği düşünülen bir şeyi yapmaya ikna etmek. 124. Twist in the wind: Rüzgarda bükülmek. (s. 301) - Bir gerilim veya belirsizlik durumunda bırakılmak. 125. Twist someone round your little finger: Birini küçük parmağının etrafında döndürmek. (s. 301) - Birine her istediğini yaptırabilme yeteneğine sahip ol. 126. Twist lion's tail: Aslanın kuyruğunu bükmek. (s. 301) - İngilizlerin kızgınlığını kışkırtmak. 127. A two-edged sword: İki tarafı keskin kılıç. (s. 301) -

Hem olumlu hem de olumsuz etkileri olan bir eylem veya durum

2

(s. 84) 128. Two-way Street: İki yönlü yol. (s. 301) - Her iki tarafın da harekete geçmesini gerektiren iki kişi veya grup arasındaki bir durum veya ilişki; her iki yönde de çalışan bir şey. Yukarıdaki tanımlara uymayan ve çalışmada deyim olarak değerlendirilmeyen söz öbeklerine örnek olarak şu yapılar verilebilir: Three musketeers: Üç silahşörler. (s. 291) - Üç yakın arkadaş

veya ayrılmaz arkadaş. By the same token: Aynı biçimde. (s. 294) - Aynı biçimde; aynı sebepten. From top to bottom: Baştan aşağı. (s. 295) - Tamamen; iyice. In a trice: Bir kerede. (s. 297) - Bir saniyede; çok hızlı. Work like a Trojan: Truva atı gibi çalışmak. (s. 298) - Son derece çok çalışmak.

Two heads are better than one : İki el bir elden

20

daha iyidir. (s. 301) - İkinci bir kişinin tavsiyesine veya görüşüne sahip olmak faydalıdır. (Atasözü) Sonuç: Bugüne kadar yapılmış olan çalışmalarda sözlüğün

a, b, c, d, e, f, g, h, ı, i, j, k, l, m, n, o, p ve r

4

harfleri altındaki madde başları, çalışmanın girişindeki tanımlar ve açıklamalar doğrultusunda değerlendirilmiştir. Çalışmanın giriş bölümünde Türkiye’de yayınlanmış çalışmalarda yapılmış deyim tanımları ve Longman’ın hazırlamış olduğu deyimler sözlüğünde yaptığı deyim tanımı dikkate alındığında bu durum daha iyi anlaşılabacaktır. Bu tanımlara

bakıldığında; deyimlerin en az iki sözcükten oluşan ve bir

21

bütün olarak değerlendirildiğinde farklı bir anlam boyutuna geçen özel yapılar olduğu görülecektir. Çalışmada, “t” harfinin altındaki madde başları tarama yöntemi kullanılarak irdelenmiş ve diğer çalışmalarda olduğu gibi deyim olabileceği düşünülen söz öbekleri sayısal verileriyle ortaya konmuştur. Elde edilen sayısal verilere göre; “t” harfinin altındaki 384 madde başından yalnızca 128 adeti deyim olma özelliğine sahip olabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Bu oran yüzde olarak değerlendirildiğinde %35 gibi bir sonuca ulaşılmaktadır. Sonuçlara %5’lik bir yanlış payı da eklenirse rakam %40 olacaktır. Kapağında “deyimler sözlüğü” ifadesi bulunan bir deyimler sözlüğü için bu oranın oldukça düşük olduğu dikkati çekmektedir. Daha sonraki çalışmalarda "Oxford Dictionary of Idioms" adlı sözlüğün diğer harfleri altındaki başlıkların incelenmesi amaçlanmaktadır. KAYNAKÇA Aksan, D. (2015). Türkçenin Sözcük Varlığı. Ankara: Bilgi Yayınevi. Aksan, D. (2017). Türkiye Türkçesinin Dünü, Bugünü, Yarını. Ankara: Bilgi Yayınevi. Aksoy, Ö. A. (1998). Atasözleri ve Deyimler sözlüğü II. İnkılap Kitabevi. Akyalçın, N. (2012). Türkçemizin Anlamsal Zenginlikleri Deyimlerimiz. Eğiten Kitap. Korkmaz, Z. (1992). Gramer Terimleri Sözlüğü. Türk Dil Kurumu yayınları. Longman pocket Idioms Dictionary (2002). Person Education Limited. Oxford Dictionary Of Idioms (2004). Second Edition, Published In The United States By Oxford University Press Inc. Redhouse Büyük El Sözlüğü (2019). SEV Yayıncılık. Elektronik Kaynaklar: Tureng Dictionary and Translation Ltd. (2022, Mayıs 1) <https://tureng.com/tr/turkce-ingilizce> Türk Dil Kurumu (TDK). (2022, Ekim 12). Güncel Türkçe Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/>

sources:

1

69 words / 2% - Internet from 19-Feb-2022 12:00AM
journals.gen.tr

2

83 words / 2% - Internet from 28-Nov-2020 12:00AM
dergipark.org.tr

3	35 words / 1% - Internet from 10-Jun-2021 12:00AM journals.gen.tr
4	44 words / 1% - Internet from 11-Feb-2014 12:00AM www.sarkicevirileri.com
5	34 words / 1% - Internet from 04-Feb-2022 12:00AM www.dieweltdertuerken.org
6	29 words / 1% - Internet from 11-Feb-2020 12:00AM ratingacademy.com.tr
7	11 words / < 1% match - Internet from 17-Sep-2021 12:00AM journals.gen.tr
8	8 words / < 1% match - Internet from 10-Jul-2021 12:00AM journals.gen.tr
9	12 words / < 1% match - Internet from 06-Dec-2021 12:00AM tureng.com
10	9 words / < 1% match - Internet from 25-Nov-2021 12:00AM tureng.com
11	13 words / < 1% match - Internet from 24-Feb-2022 12:00AM acikbilim.yok.gov.tr
12	13 words / < 1% match - Internet from 16-Feb-2022 12:00AM jarch.donnu.edu.ua
13	12 words / < 1% match - Internet from 16-Nov-2022 12:00AM earsiv.kastamonu.edu.tr
14	11 words / < 1% match - Internet from 15-Dec-2022 12:00AM ica.holistence.com
15	10 words / < 1% match - Internet from 18-Feb-2018 12:00AM ijla.net
16	9 words / < 1% match - Internet from 01-Oct-2022 12:00AM dhgm.meb.gov.tr
17	9 words / < 1% match - Internet from 28-Nov-2022 12:00AM neuyayin.com
18	9 words / < 1% match - Internet from 08-Oct-2022 12:00AM publications.holistence.com

19

8 words / < 1% match - Internet from 07-Dec-2022 12:00AM
acikerisim.pau.edu.tr

20

8 words / < 1% match - Internet from 11-Mar-2020 12:00AM
matematikcifatih.tr.gg

21

8 words / < 1% match - Internet from 15-Jun-2015 12:00AM
web.firat.edu.tr

22

6 words / < 1% match - Crossref
[Necmi AKYALÇIN. "DEYİM VE İKİLEME İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME", HOMEROS, 2019](#)
